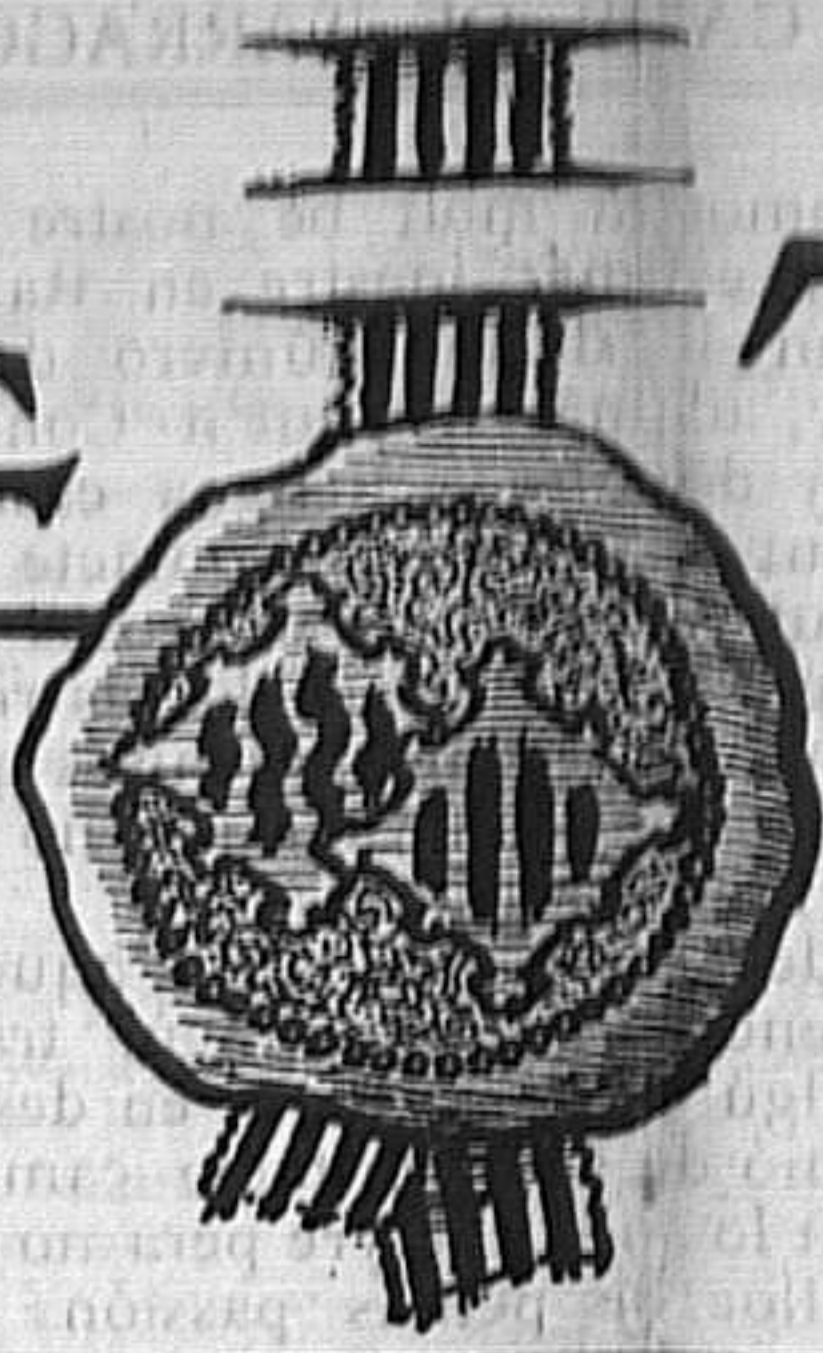

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 3.— Núm. 89.— Diumenge 20 d'Abril de 1902.

LO QUE VOLÈM

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volèm Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi à la organizació interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls pleys y causas: volèm ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir à la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsosea presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Lo Senyor Doctor

D. BARTOMEU ROBERT Y YARZÁBAL

MORÍL DIA 10 DEL CORRENT

(a. C. s.)

L'Associació Catalanista de Tarragona y sa Comarca, l'Agrupació "Jovenut Catalanista" y las Redaccions de **LO CAMP DE TARRAGONA** y de la revista "Patria" y altres admiradors de l'eminent patriota, pregan á tots los aymants de las glorias catalanas, se serveSean concorreer als solemnes funerals, que tindran lloch lo prop-vingent dijous, dia 24, á l'Iglesia parroquial de Sant Joan Baptista d'aquesta ciutat.

L'Exm. y Ilm. Senyor Arquebisbe s'ha dignat concedir vuytanta dias d'indulgencias á tots los fidels que assistesean á la Missa de Requiem.

L'evolució del poble català

y'l Doctor Robert

De cinch ó sis anys ensà, lo nostre poble ha sofert una evolució tan radical en lo pensar polítich, que hoy no és conegut; y aquesta evolució, la trobem completament encarnada en la persona del gran patriota, gloria de Catalunya, lo Dr. Robert.

Femne historia. Nos recorda com si fos ara quan las desfetes nacionals de Santiago y Cavite van estremordir á tots los espanyols y particularment als catalans; perque essent lo poble català que té més vida comercial y industrial dels de la Península, véya en grandíssim perill sos interessos amensats, de mort per la perda de las Colonias, y sobre tot, per l'esbojorament d'un govern y de un poble que's llessavan á la guerra sens premeditació de sas forsas, á tall de Quixot, y sens haver estudiat lo problema cuba, causa del funest desgavell.

Alashoras tothom fità's ulls á ne's catalanistas que ab tanta de fermesa y constancia, y en mitj d'aquella atmosfera espanyolista, van defensar desde bon principi'l regoneixement de l'autonomia cubana, profetisant las aclaparadoras desgracias que ns caurien assobre, y seyalant las causas y ls vicis que las motives ensemper que'ls remeys que ns dueria'n estalviadas. Aquesta conducta's hi reportà la persecució de part del Govern, que suprimí *La Renaixen* y altres periòdichs; y á més l'antipa-

tia y'l bescanteix de *locos* y *separatistas* dels qui tenian per lema la màxima d'en Cánovas: *hasta el último soldado, hasta la última peseta*.

Però esdevingudas al peu de la lletra las prediccions del catalanisme, tot d'un cop, aquell poble qu'havia fet cas ómis de la proclama de l'«Unió Catalanista» demanant la pau ans d'esclatar la guerra ab los Estats Units, girà sa vista envers las doctrinas d'aquell, si bé que á primer entuvi, com és natural, se feya molt difícil que las sapigués capir y se'n fés ben bé càrrech de llur trascendencia que pregonavan un cambi radicalíssim de la societat catalana, aclaparada per l'embrutidor caciquisme y sofisticada per una ignorancia completa de l'història de la seva personalitat. Per això, per anar pel camí de la regeneració calia l'evolució; com se feu, y ben depressa.

Lo primer pas fou lo missatge que firmavan los presidents de las cinch societats barceloninas, ahont s'hi aplegava la verdadera representació de Barcelona, demanant una reorganización regional, no tan completa com era de desitjar, però sí prou suficienta pera mostrar que lo poble català, plè d'energias, no volia resignarse á morir ab la trista sort dels demés pobles d'Espanya. En aquest fet, lo Dr. Robert com á president de la Econòmica, fou lo qui donà més alè á la causa, fent que molts y molts la seguisin subjeccionats per la seva conducta noble y franca y en gran manera desinteressada.

D'aquest missatge'l govern no n va fer

cap cas, seguí la conducta de sempre; però'l partit silvelí qu'alahoras se reorganísava, se'l va fer séu, á tall de programa, y ben aviat vegem al mateix Silvela predicar una administració autonòmica, y á n'en Polavieja escampar als quatre vents, un programa bastant regionalista. No cal dir qu'això fou l'escapera aeollar á tots los elements més ó menys conservadors de Barcelona, assegats de regeneració, y de que'n Silvela, mercès á l'ajuda d'aquestos y á sas prometenças d'un Concert Econòmic com també d'una ampla descentralisació, pujés al Poder. Las cosas tal mateix semblava que corrian bé, y encara més á l'esser nomenat ministre de Gracia y Justicia'l patriota català Durán y Bas, y alcalde de la ciutat comtal lo Dr. Robert, qui alashoras sintetisà ben clarament aquell mohiment devers lo regionalisme.

Aquest mohiment era impulsat pels catalanistas evolucionistas, qui desde las planas de *La Veu de Catalunya* anavan orientant lo cap á la finalitat total del catalanisme, las Bases de Manresa. Y ho lograren, per sort, després d'algunes campanyas com la del Concert Econòmic, motivada per haver mancat á sas prometenças en Silvela, qu'à l'esser al Poder no va enrecordarse més del seu regionalisme; y això fou causa que las pocas ó moltes esperanças qu'alguns àdhuc tenian en los polítichs à l'espanyola, las perdesen del tot, convencentse, en conseqüencia, cada dia més, de la necessitat d'una política de casa, catalana, que tornés á Catalunya sa per-

sonalitat jurídica, que tan bé defensà essent en lo Ministeri en Durán y Bas, administrativa y per últim política, que fou lo terme de la llur evolució.

Y en mitj d'aqueix gran mohiment evolutiu del poble català envers sa vindicació nacional, s'hi ovira la magnànima figura del Dr. Robert com á cap-debrot que corona aquesta obra gegantina. Home, per una banda, de gran intel·ligencia y de molta grandesa d'esperit que sempre se'l vegé discorre y parlar ab lo més ferm convenciment, que sens dubte qu'aquestas qualitats lo portaren pel camí de las ideas salvadoras fins á arribar á la defensa substancial de las Bases de Manresa, y per altra l'exemple, qu'és la predicació més eficas, tirantse al camp de la lluya política quan més bé que may podria romandre dins l'esfera de la ciencia gaudint d'una fama ben universal y ben guanyada, á ben segur que sembraren arreu, arreu la llevor dels nostres ideals que tan bé han anat germinant.

Portat al Municipi de Barcelona, en sa brèu estada, emprengué campanyas altament moralisadoras, captantse las simpatias de tot aquell poble que tan freturava de l'espurgament dels abusos administratius. Sa nobilíssima conducta en la campanya, de bona memoria, del Concert Econòmic, y en las moltes altres que desde la «Lliga Regionalista», de la que n'era son President, va durles á terme contra'l centralisme y caciquisme absorvent que'ns ofega, lo feren ben mereixedor de todas las simpatias de Catalunya, que veyan en éll l'apòstol ferm y

decidit de sas aspiracions á una vida propia y lliure. Més tart, fet diputat á Barcelona per una aclaparant majoria, s'en anà al Congrés ab prou serenitat d'ànim y ab prou voluntat d'esperit pera emprendre la brega del parlamentarisme, en la qual no oblidava ls entrebanchs de las pessimas predisposicions ab que tenian d'esser rebudas sas doctrinas per aquells *xarrais nacionals*. Y malgrat això, sa veu, qu'era la de Catalunya, fou ben escoltada, escampantse per tots los indrets d'Espanya y repercutint ab notas força simpáticas, que iniciaren un mohiment quelcom regionalista hoy en todas las Regions, fins en lo cor de la mateixa desventurada Castella. En això'l Dr. Robert va completar la seva gran obra política.

Mercès á la seva tàctica especial de dir tota la veritat de la cosa sens ofendre en lo més mínim á ningú; y mercès á la seva fermesa de caràcter y ensemps á sas paraulas d'un raciocini sempre lògich y despegat d'afecte á sí mateix, los ideals del catalanisme van obrir pas per allí hont los hi era més difícil y sobre tot més perillós, per quant de no haverse sapigit manifestarse com cal, n'haurian esdevingut força perjudicis contra la causa de Catalunya que, esbandintse per todas las Regions mercès á las campanyas esbojoradas de la premsa més mercenaria, la madrilenya, molt hauria costat d'aclearirlos y desarrrelarlos després. Fou, per això, lo Dr. Robert, lo gran apòstol de la germanor dels pobles espanyols, senyalantshi'l camí per ahont han d'arribar á la formació d'una Espanya

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antissèptics, anti-catarrals i anti-asmàtics que's despenen mentres van desentente per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, ETC.**
Farmacia del autor, Portal del Angel, 21 y 23, Barcelona

les (Però senyora *Opinió* és lo mateix mestres normals que Professors d'Escola Normal? Desde quan aquests Professors expliquen als Mestres? Que també és lo mateix Mestres que alumnes que aspiran a serho? luego con mayor motivo no los habrá de estos últimos. Qu'és com si diguessem: hi ha periòdics que portan tonteries escrites, luego tots los escriptors son uns tontos. Quin cacumen, quina instrucció i quina lògica! A Espanya hi ha Mestres elementals, superiors y normals que coneixen lo Treball manual, qu'ensenyen d'ell tot allò que saben practicar y que desitjan possehir aquesta assignatura ab tota perfecció pera ensenyarla d'una manera ordenada, metòdica y completa.

Si *La Opinió* se publicqués a las Balears, podríam atribuir a ignorancia lo que diu; però ella sab molt bé que a Tarragona hi ha Mestres que han fet molts assaigs sobre treballs manuals, y si no mal recordem, ella, a l'igual que altres periòdics d'aquí y de fóra, han publicat relacions d'aquests treballs y ls han elogiat, tal vegada més de lo que mereixien. Sab los honors que ha fet a una escola de Tarragona l'únich llibre que sobre aquesta materia s'ha publicat a Espanya. Si ho ignora lleixi'hi'l Treball manual per Ezequiel Solano (l'autor de qui s'apropia l'article del darrer diumenge) y veurá com Tarragona, en aquest assumpto, s'ha anticipat al resto d'Espanya.

Com podrán veure ls nostres llegidors per l'esquela que publicuem a la primera plana, lo dijous vinent, a las onze del matí tindran lloch a l'iglesia de St. Joan d'aquesta ciutat, solemnes funerals en sufragi de l'ánima de l'eminent patrici Dr. Robert.

L'esmentat acte; al qui serán convidadas la distingida familia del difunt y totas las entitats catalanistas, promet revestir gran solemnitat, y sens dupte resultarà una proba més del sentiment que'n totas las classes socials de Tarragona ha produhit la mort del gran home que plora tota Catalunya.

Sabem que ha sigut molt comentat lo solt publicat en nostre darrer número sobre l'importantíssima qüestió de l'enllás dels ferro-carrils de Madrid Saragossa y Alacant y Nort, a Reus, y que fins hi ha qui dubta de que la noticia siga certa.

Això ns obliga a insistir sobre aquest punt, manifestant que se'ns informá del estat de las negociacions entre las duas compayias interessadas, directament desde Madrid, per personas que ns mereixen lo major dels respectes, y que al donarnos compte d'una manera casi oficial, de que prompte seria un fet tant desitjada mellora pera Tarragona, nos imposaren duas condicions; la primera que ns donessin la noticia en nostre periòdich al qui volian reservar la preferencia, y la segona que de cap de las maneres nos autorisaven a fer públich los noms dels qui ab fe y constancia han treballat y treballan pera conseguir la

prompte resolució d'un assumpto que's presentava bastant enredat.

Per avuy donchs no podèm ser més explícits, tenint aquest solt per únich objecte refermar la certesa de nostra informació, sens perjudici que una vegada conseguit l'enllás fem públich los noms dels qui sols guiats per un veritable amor a Tarragona, tant s'han interessat en aquesta qüestió. Estem segurs de que al ferho'ls contrariarem, mes aixís y tot, bõ és que Tarragona sápa qui foren los que sens miras egoistas de cap classe y fins sens haverlos hi pregat, han posat totas sas influencias, amistats y prestigis al servey de nostra benvolguda ciutat.

Haventse declarat la glosopeda en lo bestiar de Galicia, principal punt de ahont se surteixen los mercats de las més importants poblacions d'Espanya, amenssa encarisir encara més lo preu de la carn, que ja's paga en nostre país a un preu bastant alt en comparació a lo que val dit article en altres punts d'Europa.

A Londres la carn costa sols a 50 céntims, gracias a las grans empresas comercials que la transportan y conservan en cambras frigoríficas desde l'Australia y la República Argentina, y a poch més de un franch se ven a París lo kilo del mateix article, importat per la compayia Sinena de Buenos Aires.

Aquí a Espanya s'han importat desde fa poch las primeras partidas de bous vius de l'Argentina, que mentres escassej'hi el bestiar nacional poden ésser una solució, mes no deixa d'ésser molt raro que tant prompte hi ha hagut empresas extrangeras que s'han proposat explotar aquest negoci a Espanya, lo govern hagi acordat rebaixa los drets arancelaris en un 50 a 75 per 100 a las carns vivas y mortas durant sis mesos.

Las mateixas facilitats que han trobat en las esteras oficials, sembla que trobaran també ls importadors de bestiar viu per part de la compayia del Nort, puig se pretén y és facil se consegueixi una tarifa especial pera'l transport desde lo punt de desembarch als mercats consumidors.

Tot això de moment pot ésser beneficiós, mes molt será que l'ocasió tan propiciament escullida, no sigui després causa de la ruina de la ganaderia nacional.

Aquesta nit tindrà lloch un extraordinari ball en la novella societat «Niu Artístich Recreatiu», que promet ésser una de las festas més atrayentas de la fira d'enguany.

Los Srs. Socis poden recullir las invitacions aquest dematí de deu a una.

La Comissió d'Ensanxe ha rebut ja los antecedents que tenia demanats pera resoldrer lo paviment que s'adoptaria pera'l passeig de la secció central de la Rambla de Sant Joan.

Asfaltarlo com se pensava, no pot ésser per lo pujat del preu, puig costaria l'important quantitat de set a vuit mil duros.

Se pensá després en pavimentarlo ab ciment Portland y en aquest cas costaria unas sis mil pessetas, mes no és fácil que per aquest any se fassi, en primer lloch per ésser l'època massa adelantada y necessitar-se per lo menys dos mesos y després per altre rahó poderosissima y és que no pot gastarse la quantitat de sis mil pessetas a la Rambla per haverse gastat massa a la Plassa dels Infants.

Y encara hi havia que hi volia ferhi jardinet!

Totas las misas que's celebrarán demá dilluns, de sis del matí fins al mitj dia en la parroquia iglesia de Sant Joan Baptista, serán aplicadas en sufragi de l'ánima de la Sra. D.ª Agna Chacón y Sanchez, (q. a. C. s.), virtuosa esposa de nostre amic D. Francesch Nel-lo, a qui, lo mateix que a son fill nostre estimat company D. Francesch, reiterem ab aytal motiu l'expressió del nostre condol.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camisería de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

En l'últim número del Butlletí del Colegi mèdich d'aquesta ciutat s'hi publica un ben escrit article, dedicat a la mort del Dr. Robert, degut a la ploma de nostre particular amic Don Pere Aguilera.

La falta d'espai nos impedeix ocuparnos ab l'extensió que voldríam.

Segons una disposició qu'acaba d'ésser firmada per lo Ministre d'Hisenda, las societas obreras tenen dret a que se las declari exemptas del pago de l'impost de Timbre, per sa documentació.

Avuy tindrà lloch l'acte de administrar la comunió pasqual als malalts del Sant Hospital.

A causa del poch florent estat econòmic de l'establiment, la professó anirà directament de l'iglesia a las salas dels malalts, precindintse de que recorri varis carrers del barri, com se feya en anys anteriors.

Lo caciquisme ha pogut per fi sortirne ab la seva, obtenint del govern lo trasllat del digníssim inginyer Sr. Camprubí. Lo telegrama que copiem a continuació y las prestigiosas firmas que'l suscriuen demostran lo pèsim efecte que tal mida ha produhit a Tarragona. La falta de lloch nos veda ser més expressius en las nostras manifestacions, però ja ho farem un altre dia.

Excm. Ministre Obras públicas.—Madrid.—Lo trasllat del Inginyer jefe provincia Tarragona ha produhit en aquesta ciutat general disgust. Preguem V. E. deixi sens efecte tan injustificada mida, considerada per l'opinió pública sensata com un castich a la integritat d'aquell funcionari y un triomf del caciquisme enemich irreconciliable dels empleats que defensen ab tot coratge los interessos de l'Estat.

Robert Guasch.—Dalmáu germans.—

AVIS PACIÀ MANUEL

participa a sa nombrosa clientela y al públich en general, que ha trasladat son Establiment a la mateixa Rambla de Sant Joan, n.º 50, entressol; demunt de la tenda «Las Balears», ahont los ofereix son esmerat servey al mateix temps que prèus molt econòmichs.

Especialitat en abrichs de senyoras

Fills de B. Lopez.—Agustí Virgili.—Sanromá y fill.—Manel de Orovio.—A. Rossell y Porta.—Agustí Mostó.—Bouda germans.—Màs y Panasachs.—J. de Muller.—Bonsoms y C.—G. Oliua y C.—Joseph Ventosa.—Societat Vinícola.—Pasqual Monravá.—Francisco Yxart.—Joseph M.º Boxó.—Joan Pallarés.—Salvador Güell y fill.—Lluís Norregaard.—W. Tarín.—Joan Mallafré.—Lluís Granada.—Emili Lluís.—Joan Manner.—Agustí Ponz.—Modest Dalmáu.—Joseph Pons.—Francesch Vilá.—Joseph M.º Punyed.—Francesch Guasch.—Romagosa y Ventosa.—Drs. Cuchí y Mirambell.—Ferrer, Saugar y C.º

presentants directes o delegats de todas las asociaciones.
 Ab molt gust correspondrem a l'indicació de la Junta permanent de l'Unió,

Avuy celebra nostra ciutat sa fira anyal de quincalla, efectes de cuina, eynas y altres petitesas per l'istil.

Es una festa que ve a ésser la primera d'estiu, comensant las senyoras a lluhir vestits clars y ls homes algún qu'altre barret de palla.

Los cafés de la Rambla posan per primera vegada las velas y taulas al carrer, que tan agradable aspecte donan al passeig de la Rambla sobre tot.

Interessant y variat com sempre resulta l'últim número de *Patria* corresponent al mes de Juny de quina importancia tant en la part literaria com en l'artística poden ferse carech nostres lectors pel següent escullit sumari:

Robert, per La Redacció.—Pregaria, per Mossen Jordi.—Tràngul, per Joseph M.º Coll y Rodés.—Los caritatius, per Evèli Doria y Bonaplata.—Gazetillas de folk-lorisme, per Valeri Serra y Boldú.—Neu, per Jordi Canadell y Jacas.—A una fadrinetta, per Anton Forn Torrelló.—Furetejan per les golfes, per Joan Poblet.—A una mare viuda, per Ramón Arrufat, pbr.—De nostres clàssichs.—Las dos rosas, per Lluís Benaiques.—Bibliografía, per J. P.—Crónica.—Entreteniments.—Grabats: Vilanova y Geltrú: Biblioteca Museo Balaguer.—«Repòs», (Arcadi Mas y Fontdevila).—«Blancaflor», (cansó popular catalana).—Montblanch: Exterior de la Parroquia de Santa Maria.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9.

LINEA DE VAPORS SERRA
 PERA LIVERPOOL
 Sortirà d'aquest port lo dia 24 del corren lo vapor **Paulina** capitá Chacartegi, admetent càrrega y passatgers.
 Lo despatxa son consignatari D. Modesto Fénch.

Ibarra y C.º de Sevilla
 Línia regular de grans vapors
 Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.
 Sortirà d'aquest port lo dia 24 de Abril lo vapor **Cabo Nao** son capitá D. Celestino Echevarría, admetent càrrega y passatgers pera els citats ports.
 Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

CAP D'ANY DE LA MORT DE

Donya Agna Chacón y Sanchez de Nel-lo

(A. C. S.)

Sos afligits viudo Don Francesch Nel-lo y Catalá, fill Don Francesch, germans, cunyats, oncle, nebots, cosins y demés parents, presents y ausents, pregan a sos amichs y coneguts l'encomanin a Deu y ls hi participan, per si tenen voluntat d'assistirhi, que'l dillúms 21 d'aqueix mes en la parroquia de Sant Joan, de sis del matí fins al mitj dia se resaràn missas en sufragi de l'ánima de la difunta.

Xampany Catalunya, MIRÓ Y TARRAGÓ.—Reus

